КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 127 (6731). 26 июнь, 1976 йил ◆ ШАНБА Баҳоси 2 тийин.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли корхоналарнинг коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ярим йиллик давлат планини муддатидан илгари, 24 июнда бажардилар. Топшириққа қўшимча равишда 4,5 миллион сўмлик бинокорлик материалларини реализация қилиш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

БИР ЙИЛДА ИККИ ЙИЛЛИК ГЎШТ

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Новомихайловка» совхози коллективи КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, йил сайин чорвачилик маҳсулотларини кўпайтирмоқдалар. Совхоз коллективи ўтган давр ичида 133 тонна гўшт сотди. Йиллик план бажарилди. Қўшимча 13 тонна гўшт етказиб берилди.

Коллектив ўз имкониятларини ҳисобга олиб, йил охиригача яна 110 тонна гўшт топширишга аҳд қилди. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида икки йиллик гўшт сотиш мажбурияти олинди. Ҳар бир центнер гўшт етиштириш учун пландаги 135 сўм ўрнига 113 сўм сарфланди.

Эришилаётган муваффақиятларни мустаҳкамлаш учун курашаётган коллектив ҳар бир чўчқани бир кеча-кундузда 450-460 граммгача семиришини таъминлаяпти. Натижада бўрдоқига қўйилган чўчқаларни муддатидан бир ой олдин гўштга топшириш имкони туғилмоқда. Хўжаликда чўчқа боласи олиш соҳасида ҳам анча ишлар қилиняпти. Ҳозиргача 2300 ўрнига 2400 чўчқа боласи олинди.

—Коллективимиз,- дейди совхоз директори В. Киселев, — социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтариб, албатта, сўзларнинг устидан чиқади. Гўшт етиштиришни кўпайтириш эвазига камида 30 минг сўм соф фойда оламиз.

М. ҒОЗИЕВ.

ҒАЙРАТЛИ СУВЧИ

ЎЛКАМИЗ бўйлаб меҳнат ва синов фасли ҳисобланган ёз одимламоқда. Бу фасл давомида деҳқон эртаю-кеч далада, иш билан банд. Кузги ҳосилга мустаҳкам замин ҳозирлаяпти. Тракторлар борлиқни ларзага келтириб, ғўза ниҳолларининг жонига оро киритади. Пайкалларга айни оби-ҳаёт қуйилаётган кунлар.

Эрта тонг. Ғира-ширада пайкаллар оралаб келаётган Абдулла ака соф ва оромбахш ҳаводан кўкрагини тўлдириб-тўлдириб нафас олди. Теварак-атрофга қараб туриб, кўзи қувонди. Сўнгра майин шабада таъсиридан енгил тебранаётган ғўзаларга боқди. Кечаги сув томир-томирларга сингиб кетган ниҳоллар бугун анча тетикланиб қолибди. Абдулла ака таралган сувларнинг миқдорини бир бошдан кўздан кечириб чиқди. Баъзиларини алмаштирди. Сўнгра қилган ишидан кўнгли тўлиб, кетмонини қўлига олди-да, қаторларга кираётган сувнинг нишабини тўғрилади.

Ўрта бўйли, қорачадан келган, соч-соқолига оқ оралаган бўлишига қарамай кўркам ва чайир Абдулла Султонов йигирма беш йилдан бери сувчилик қилади. Бу йил Абдулла ака 53 баҳорни кўрди. Мабодо ундан шу касбни давом эттираётганингизга неча йил бўлиб қолди десангиз, у эсимни танибманки, сувчилик қиламан, деб жавоб беради.

— Армия хизматидан қайтиб, деб ҳикоя қилади Абдулла ака, — қишлоққа келганимда чамаси йигирма етти ёшларда эдим. Шундан кейин тажрибали, кекса сувчиларга ёрдамчи бўлдим. Улардан ғўзага сув тараш сирларини ўрганиб олдим.

Илғор сувчилар билан мусобақалашганман. Ҳолдор Йўлчиев, Сотиболди Абдусатторов каби ҳамкасбларим билан бамаслаҳат ишлаб, ғўзанинг қониб сув ичишига эришмоқдамиз.

Киров номли колхознинг сувчиси Абдулла Султонов 55 гектар майдоннинг ғўзасини якка ўзи суғориб, ҳосилига ҳосил қўшмоқда. У кейинги кунларда ғўзани суғоришда шарбатдан моҳирлик билан фойдаланмоқда. Ҳозир унинг ғўзалари ёппасига гулга кирди.

Т. УЗГЕНОВ,
Чиноз райони.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КУНДАЛИГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи ярим йиллиги ҳам тугалланмоқда. КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларидан руҳланган областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Мирзачўл районидаги Абай номли совхознинг Расул Хайдаров бошлиқ бригадаси коллективига йўллаган мактуби, пахтакорларимизнинг ғайрат-шижоатини янада жўш урдириб юборди. 50 центнерчилар, 60 центнерчилар ҳаракати кучайиб кетди. Жуда кўп илғор хўжаликлар агротехника тадбирларини ўз муддатида ва сифатли амалга ошириб, мўл ҳосилга замин тайёрламоқдалар. Социалистик мусобақа янгича мазмун касб этмоқда. Илғор хўжаликлар, бригадалар кам ҳосилли хўжалик ва бригадаларни оталиққа олмоқдалар. Катта-катта майдонларда зиммага олган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил тўпламоқда.

Сабзавоткорлар, чорвадорлар, соҳибкорлар, ғаллакорлар эл дастурхонига мўл-кўл ноз-неъмат етказиб бераётирлар.

Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган кенгайтирилган бюро йиғилишида қишлоқ хўжалиги соҳасида қилинаётган ишлар, олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши атрофлича муҳокама қилинди, ютуқлар қайд қилиниши билан бирга шу кунларда сира кечиктирмасдан бажарилиши лозим бўлган вазифалар белгиланди.

Айрим район ва колхозларда ғўзага иккинчи сув қўйиш ва озиқлантириш кечикмоқда. Суғориш сифати ҳамма ерда ҳам талабга жавоб бермайди. Культиваторларнинг ишчи органлари тўла бўлмагани холда культивация ўтказилаётир. Яқин икки уч кун ичида область бўйича сувчилар сонини 16 минг 600 кишига етказилишини таъминлаш керак. Ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлмаслик лозим. Ҳосилнинг эрта пишиб етилиши учун зарур тадбирларни амалга ошириш лозим. Бу соҳада Қуйи Чирчиқ райони пахтакорларининг иш тажрибаси ибратлидир.

Оҳангарон районида зиммага олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаш учун ҳали кўп иш қилиниши лозим. Бу районда гўштга топширилаётган молларнинг ўртача семизлиги 330 килограммдан ошмаётганлиги чорвачиликка раҳбарлик қилишда талайгина камчиликлар борлигини кўрсатади. Районда тухум тайёрлаш сурати ҳам ўтган йилдагидан анча орқада. Сабзавот экинларини культивация қилиш, озиқлантириш, суғоришнинг савияси ҳам талабга жавоб бермайди. Картошка кавлаш ва давлатга топшириш кечикмоқда. Шу районидаги Оҳангарон совхозидаги аҳвол, айниқса, ташвишлидир. Хўжаликда паррандачилик, айниқса, оқсамоқда. Мўлжалдагига нисбатан 2 минг товуқ етишмайди.

Оржоникидзе районида тайёр донни топшириш чўзиб юборилмоқда. Сабзавот экинларини ўт босиб кетган. Ленин номли колхозда қишлоқ хўжалигининг кўпгина соҳалари оқсаб келаётир. Янгийўл районидаги Свердлов номли, Калинин районидаги «Қорасув» совхозларида халқ назоратчилари текшириш ўтказганларида хўжаликка раҳбарлик қилиш, ер, сув ресурсларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган талайгина нуқсонларни очиб ташладилар.

Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент», «Бўстонлиқ» совхозларида ҳам ўтган беш ой давомида эришилган кўрсаткичлар қаноатланарли эмас.

Социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш — бу ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз. Бунинг учун барча резервлар, имкониятлардан, техника воситаларидан оқилона фойдаланиш лозим. Пахтакорларимиз ҳар бир картанинг тупроқ шароити, ғўзанинг ривожи, ҳолатини ҳисобга олган ҳолда парвариш ишларини кучайтиришлари зарур. Айниқса, қолоқ бригада ва звеноларга амалий ёрдам бериш муҳим вазифадир.

Ҳамма ерда ғалла ўрим-йиғимини, давлатга дон топширишни қисқа муддатларда тугаллаш учун зарур чораларни кўриш лозим.

Бу йил сомон мўл бўлди. Лекин уни йиғиб, ғарамлаш ишлари кўнгилдагидек эмас. Ўт уни тайёрловчи техникани барча колхоз ва совхозларда тўла ишга тушириш лозим. Аҳолига сабзавот ва картошка, мева етказиб беришни яхши йўлга қўйиш билан бирга ўртаги ва кечки экинлар парваришини юксак савияда ўтказайлик. Кўп жойларда беданинг иккинчи ўрими чўзиб юборилмоқда. Бу камчиликка тезда барҳам бериш керак. Район партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалиги органлари колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтирсинлар. Баъзи бир колхоз ва совхозларда моллар хўжаликнинг ички эҳтиёжи учун, деган баҳона билан сўйиб юборилмоқда. Бунга йўл қўймаслик керак. Давлатга юқори семизликдаги мол топшириш лозим.

Силос учун экилган маккажўхорини ҳам сифатли парвариш қилиш зарурдир. Ҳамма ерда хашаки лавлаги, қовоқ экиш планларининг бажарилишини таъминлайлик. Афсуски Оҳангарон, Бекобод, Юқори Чирчиқ, Пискент районларида бу масалага жиддий эътибор берилмаётир.

Фурсат ғанимат. Вақт кутиб турмайди. Она-Ватанга мўл кўл пахта, гўшт, сут, сабзавот, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун барча имкониятларни ишга солайлик.

ИЛҒОРЛИК УЧУН

БЎКА районидаги «Ленинобод» колхозининг Узоқ Саидов бошлиқ бригада аъзолари оби-ҳаво ноқулай келган ўтган йилги шароитда 91 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан дурдона йиғиштириб олган эдилар. Бригада миришкорларининг ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги мақсадлари янада катта.

— Биз илғорлар тажрибасига амал қилиб, уч йилдан бери қўшқаторлаб чигит экиб, ҳосил етиштиряпмиз. Бу йил ҳам шу усулда чигит экдик. Ҳар гектар ерда 150—160 чамаси соғлом кўчат бор. Гектарлар тўлиқ,—дейди бригада бошлиғи.

Ҳозир бригада механизаторлари Мавлон Серкабоев ва Нормурод Бобониёзовлар ғўза қатор ораларига бешинчи марта ишлов бермоқдалар. Шу даврга қадар ниҳоллар икки марта озиқлантирилди, қондириб суғорилди. Сувчилардан Султон Ҳайдаров, Шариф Йўлдошев, Шозод Саидов каби ўртоқлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Беш йилликни уч йилда бажариш учун курашаётган бригада аъзолари бу йил ҳар гектар майдондан 46 центнердан «оқ олтин» етиштиришга қарор қилишган. Фидокорона меҳнат ўзининг илк самараларини кўрсата бошлади. Ниҳоллар бир текис шоналаб, гулга кирди.

Колхознинг Инобат Хожибекова, Умурзоқ Сотиболдиев бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши қизғин бормоқда.

Ҳ. ПАРДАЕВ.

УРТА ЧИРЧИҚ районидаги Ким Пен-Хва номли колхознинг 8-бригада сида ғўза ўз вақтида суғорилиши туфайли ҳосил тугунчалари тобора кўпаймоқда. Суратда: илғор сувчи Раҳмон Турдибоев.

А. Абалян фотоси.

МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОШКЕНТ—ИВАНОВО

ХАЛҚ ХУЖАЛИГИ АЙРИМ ТАРМОҚЛАРИНИНГ 1976 ЙИЛ ЯНВАРЬ—МАЙ ОЙЛАРИДАГИ ИШ ЯКУНЛАРИ

	Областлар Тошкент	Иваново
САНОАТ		
Ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши— процент ҳисобида	106,2	103,2
Реализация планининг бажарилиш проценти	103,8	101,1
Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот— миллион сўмлик	70,2	26,1
Реализация планини бажармаган корхоналар сони	15	44
Саноат ходимлари сонининг ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ўзгариши — процент ҳисобида	101,2	100,5
Меҳнат унумдорлигининг ошиши — процент ҳисобида	105,0	102,4
Меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажармаган корхоналар сони	57	97
Калава ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	100,1	99,1
Газлама ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	101,7	98,2
ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИ		
Барча категориядаги хўжаликларда асосий чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш ярим йиллик планининг бажарилиши (пландан ташқари харид қилингани ҳам ҳисобга киради) — процент ҳисобида:		
чорва ва парранда	94,2	78
сут	90,6	71
тухум	99,3	97
Колхозлар ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва чорванинг маҳсулдорлиги (январь—май ойларида):		
асосий чорва, парранда турларини тирик вазнда гўштга топшириш (минг тонна)	13,4	20,1
1976 йилнинг январь-майида 1975 йилнинг январь-майига нисбатан процент ҳисобида	111,5	98
Жами соғиб олинган сут миқдори (минг тонна)	48,0	125,4
1976 йилнинг январь-майида 1975 йилнинг январь-майига нисбатан процент ҳисобида	104,4	90
Товуқ тухуми етиштириш — миллион дона	73,2	98,5
1976 йилнинг январь-майида 1975 йилнинг январь-майига нисбатан процент ҳисобида	102,9	98
Ҳар бир сигирдан соғиб олинган ўртача сут миқдори — килограмм	1236	871
1976 йилнинг январь-майида 1975 йилнинг январь-майига нисбатан процент ҳисобида	105,4	85
Ҳар бир товуқдан олинган ўртача тухум миқдори—дона	74	102
1976 йилнинг январь-майида 1975 йилнинг январь-майига нисбатан процент ҳисобида	107,2	95
КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ		
Давлат капитал маблағлари ҳисобига амалга оширилаётгани— процент ҳисобида:		
капитал маблағлар сарфлаш планининг бажарилиши	90	82
қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши	92	77
уй-жой қурилишига капитал маблағ сарфлаш планининг бажарилиши	87	104
САВДО		
Давлат ва кооператив савдоси, умумий овқатланиш ҳам ҳисобга киради, товар обороти планининг бажарилиши — процент ҳисобида	101,8	102,0
Чакана тармоқ товар обороти	102,6	102,0
Умумий овқатланиш товар обороти	102,8	101,9
АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ		
Маиший хизмат кўрсатиш ҳажмининг бажарилиш проценти	102,4	100,4

МЎЛ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

БЕКОБОД районидаги «Коммунизм» колхозининг Қодирқул Сулаймонқулов бошлиқ бригада заршунослари сифат ва самарадорлик беш йиллигининг дастлабки йилида 115 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, ғўза парваришини сифатли ўтказмоқдалар.

Тожиқул Исломов бригаданинг тажрибали сувчиларидан. У ўз бригадасидаги карталарнинг тупроқ шароитини жуда яхши билади.

— Ғўзаларни суғоришда ишим юришсин, деб сувнинг миқдорини ошириб бўлмайди,— дейди у,— сувни кўп қўйсанг ариқни ювиб кетади, ғўза қонмайди. Ернинг шароити доимо назар эътиборда бўлиши керак.

Тожиқул Исмоилов меҳнат унумини ошириш учун вақтдан тўғри фойдаланмоқда. Бошқа сувчилар ҳам унинг тажрибасини қўллаб, яхши натижаларга эришмоқмоқдалар. Ҳар бир сувчи кунига 12—15 гектар майдондаги ғўзани суғормоқда. Ғўза туплари кун сайин ривожланмоқда.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ.

КАРАМ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

УСМОН Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасининг коллективи эртаки карамдан мўл ҳосил олди. Айниқса, 4-бўлимда етиштирилган ҳосил кишини қувонтиради. Ҳар гектаридан 200 центнердан карам топширилди. Бошқа бўлимларда ҳам ҳосил мўл бўлди. Комбинат бўйича 2055 тонна ўрнига 2200 тонна карам жўнатилди.

Эндиликда сабзавоткорлар экиндан бўшаган майдонларни шудгор қилиб, маккажўхори ва бошқа сабзавотларни экишмоқда.

14 КУНДА

ОҲАНГАРОН, 23 июнь. (ЎзТАГ). «Ғаллақудуқ» совхозининг механизаторлари 1320 гектар лалми ердаги кузги ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун ўн тўрт кун сарфладилар. Ҳар бир механизатор ўртача 15,5 гектар ернинг ҳосилини ўриб олди. Бу — нормадагидан икки баравар ортиқдир. Комбайнчи Хўжа Тўлебоев 280 гектар ернинг ғалласини ўрди, 420 тонна дон янчиди. Бу — мажбуриятдагидан анча ортиқдир.

Совхоз бўйича ҳар гектар ердан топшириқдаги 9 центнер ўрнига 15 центнер дон янчиб олинди.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 25 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(топшириққа нисбатан процент ҳисобида: биринчи стун —ҳосили ўриб олинган майдон, иккинчи стун—тайёрланган дон).

Оққўрғон	83,3	79,0
Қуйи Чирчиқ	80,8	74,7
Бўка	52,7	57,0
Бекобод	65,8	56,1
Оржоникидзе	68,7	50,7
Ўрта Чирчиқ	51,0	43,9
Оҳангарон	56,9	36,2
Тошкент	56,4	25,0
Калинин	45,6	23,9
Чиноз	47,0	22,0
Янгийўл	54,9	20,1
Пискент	39,0	20,0
Юқори Чирчиқ	10,9	8,5
Бўстонлиқ	6,2	6,3
Область бўйича	40,7	29,4

ЎНЛАР ТАШАББУСИ ИЗДОШЛАРИ

КАСБГА МЕҲР

Республикамиз ўн илғор ишчисининг ўнинчи беш йиллик даврида икки беш йиллик планини бажариш юзасидан бошлаган ташаббуси Бекобод районидаги саноат корхоналарида ҳам тобора кенг қулоч ёймоқда. Завод ва фабрикаларда, қурилиш ташкилотларида уларнинг издошлари сони тобора кўпаяпти. Бригадалар, участкалар ва айрим ишчилар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажаришдек юксак мажбурият олиб ишламоқдалар. Бекобод районидаги «Далварзин» мотор-ремонт заводида ҳам бу ташаббус издошларини кўплаб учратиш мумкин. Умуман коллектив меҳнати диққатга сазовар. КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашаётган ремонтчилар зиммадаги план ва мажбуриятларни мунтазам ошириб бажаришмоқда. Коллектив ўнинчи беш йилликнинг биринчи квартали планини муддатидан илгари адо этди. Шунингдек, беш ойлик план ҳам ошириб бажарилди. Бунда ўнлар ташаббусининг издошлари, слесарь Ўзбекистон Компартияси XIX съезди делегати Борис Нефеднинг алоҳида ҳиссаси бор. У корхонада бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббусига қўшилган биринчи ишчидир. Унинг қатор ҳамкасблари ҳам унинг изидан боришяпти.

— 1957 йилдан бери шу заводнинг мотор цехида слесарь бўлиб ишлаб келаяпман, — дейди у. — Мен бошчилик қилаётган бригадада уч киши бор. Биз тўрт слесарь ишини бажараяпмиз. Ўтган беш йиллик планини уч йилу ўн бир ойда бажарган эдик. Эндиги марраиз:—ўнинчи беш йилликни ҳам муддатидан илгари бажаришдир.

Корхонада ўн олти ишчи беш йилликни муддатидан илгари бажариш бўйича социалистик мажбурият олди.

Э. ИСМОИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

БЕКОБОД ЦЕМЕНТ КОМБИНАТИ 50 ЁШДА

ЎРТА ОСИЁ ИНДУСТРИЯСИНИНГ ҚАЛДИРҒОЧИ

БЕПОЁН Ватанимиз узра инқилоб қуёши порлаб, ёш Советлар ҳокимияти ўзининг илк ҳаёт саҳифаларини оча бошлаган унутилмас кунларда пролетариат доҳийси В. И. Ленин Халқ комиссарлари Советининг «Туркистонда суғориш тармоқларини барпо этиш учун 50 миллион сўм маблағ ажратиш тўғрисида»ги декретига имзо чекди. Тарихий ҳужжатда бу маблағнинг бир миллион сўми Хилково станцияси яқинидаги қўриқ ер цемент заводи қурилиши учун мўлжаллanganлиги алоҳида таъкидланган эди.

Совет Ўрта Осиёсидаги йирик саноат корхоналарининг қалдирғочи сифатида бунёдга келган цемент заводи 1926 йил 26 июнда ўзининг дастлабки маҳсулотини ишлаб чиқарди. Республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев корхонанинг очилишига бағишланган тантанали митингда жўшқин нутқ сўзлаб, заводнинг Ўзбекистонда социалистик тузумни барпо этишдаги буюк аҳамиятига катта баҳо берган эди. Ҳақиқатан ҳам Бекобод цемент комбинати ярим аср давомида улкан юксалиш йўлини босиб ўтиб, фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Ўрта Осиёнинг ҳозирги қудратли индустриясини вужудга келтиришда ўткир маёқ вазифасини ўтади.

Қуйида комбинат касаба союз комитети раиси Х. АШРАПОВнинг корхонанинг эллик йиллик меҳнат фаолияти ҳақидаги суҳбатини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

ҚЎРИҚ ер цемент заводи номи билан ўз фаолиятини бошлаган бу корхона дастлабки кунларда фақатгина битта 45 метр узунликдаги айланма печьга, бир соатда тўрт тоннагина маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлишига қарамай, биринчи йилнинг ўзидаёқ портландцемент ишлаб чиқаришни ўзлаштириб, Ўрта Осиё республикаларидаги улкан қурилишларни ўша пайтда энг зарур ҳисобланган материаллар билан таъминлаш вазифасини шараф билан уддалади. Далварзин суғориш канали, Фарғона ГЭСи, Қувасой цемент заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа муҳим саноат объектлари ана шу қалдирғоч корхонанинг маҳсулотларидан бунёдга келди.

1926 йилда завод йилига 29—30 минг тонна портландцемент ишлаб чиқарган бўлса, 1937 йилга келиб унинг қуввати 155 минг тоннага етди. 1943 йилда эса асбоцемент қувурлари ишлаб чиқарадиган цех фойдаланишга топширилди. 1955 йилдан эса корхонада ўрнатилган замонавий машиналарда тайёрланган шиферлар турли қурилиш объектлари томоң йўл ола бошлади.

Улуғ Ватан урушидан сўнгги йилларда корхонани реконструкция қилиш, янги цехлар қуриш ишлари янада жадал суръатларда давом эттирилди. Айниқса, 1959 йилда ҳар бирининг узунлиги 118 метр бўлган иккита айланувчи печ ишга туширилганидан сўнг корхона бир йилда фақат цементнинг ўзидан 480 минг тонна ишлаб чиқариш қувватига эга бўлди.

Бугунги кунга келиб Бекобод цемент комбинати замонавий йирик техника воситалари билан тўла қуролланган илғор саноат корхонасига айланди. Ҳар йили 800 минг тонна цемент, 1800 шартли километр қувур, 25 миллион шартли дона шифер, 40 минг тонна оҳак ишлаб чиқарилмоқда.

Ярим асрлик юксалиш йиллари давомида комбинатда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 25 баравардан кўпроқ ортди. Цемент, асбоқувур, шифер, бинокорликда қўлланадиган оҳакнинг махсус, ўта мустаҳкам, сифатли турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу материаллардан Фарғона канали қурилиши, қўриқ ерларни ўзлаштириш, шунингдек Ўзбекистондаги кўпгина шаҳар ва посёлкаларни бунёд этишда кенг кўламда қўлланилди.

Комбинатнинг ярим асрлик фаолияти ҳақида сўз юритилар экан, унинг юксалиш пиллапояларидан поғонама-поғона тўхтовсиз кўтарилиб боришида жонбозлик кўрсатган ўнлаб кекса ишчиларни, корхонани бунёд этишда қатнашиб, ҳозирги кунгача ўз уйларидек азиз бўлиб қолган иш жойларини тарк этмай, юзлаб шижоатли ёшлар қатори баракали меҳнат қилаётган ветеранлар номини ҳурмат-эҳтиром билан тилга олмаслик мумкин эмас. Цемент заводида ишлаб туриб Улуғ Ватан урушига отланган кўнгилли жангчилардан 127 киши шу кунларда ҳам КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш ва комбинатнинг 50 йиллик юбилейини ёруғ юз билан кутиб олиш учун зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Улар орасида контроль ўлчов пункти бошлиғи И. Челноков, шофер Н. Клименко, айланувчи печ машинисти И. Мўминов, электрик А. Гуничев, қурувчи И. Автократов, тепловоз машинисти А. Абсаламов, слесарь И. Тюленевлар сингари ҳам жанг, ҳам меҳнат фронтидаги жасоратлари билан эл-юрт олқишига сазовор бўлган ажойиб кишилар бор.

Цемент комбинатининг кўп йиллик фидокорона меҳнати Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан бир неча марта муносиб тақдирланди. 1971 йил 7 январда СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан Бекобод цемент комбинати цемент, асбоқувур ва оҳак ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш бўйича саккизинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажарганлиги ва шу қисқа муддат ичида юксак техник-иқтисодий кўрсаткичларга эришганлиги учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Корхона юзлаб ишчи, инженер-техник ходимларнинг баракали меҳнатлари, эл-юрт равнақи ҳамда социалистик Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш йўлидаги ҳақиқий жонбозликлари туфайли ана шундай юксак мукофотга сазовор бўлди.

Жонажон корхоналари номини шон-шуҳратга буркашда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қосим Фармонов, Ленин ордени кавалерлари Ш. Мелиев, К. Бабраимов, Е. Ресянскаялар қўшган ҳисса, айниқса, баракали бўлди. Шунингдек корхонанинг 52 донгдор ишчиси Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари билан, 421 ишчи эса турли медаллар билан мукофотланган.

Комбинат коллективи бу ерда таркиб топган бир қатор ишчи сулолалари билан ҳақли равишда фахрланади. Булардан энг машҳури Қўзибоевлар оиласидир. Бу ишчи оиласи аъзоларининг комбинатдаги меҳнат фаолияти қўшиб ҳисоблаганда 207 йилга тенг. Шунингдек, Гурьянов, Бабраимов, Радионов, Свинухов ва Холмуҳамедовлар оилалари ишчи сулолаларининг комбинатдаги меҳнат фаолиятлари 100—150 йилни ташкил этади. Яна ўнлаб ишчи оилалари цемент комбинатидаги қизғин меҳнат фаолиятларини узлуксиз давом эттирмоқдалар.

Цементчилар тўққизинчи беш йилликни ҳам катта муваффақиятлар билан якунладилар. Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулотлар 1 миллион 500 минг сўмликдан ошиб кетди. Бу йил эса КПСС XXV съездини ҳамда корхонанинг олтин тўйини янада юксак меҳнат кўрсаткичлари билан кутиб олиш учун йил бошиданоқ қизғин кураш бошлаб, ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Дастлабки икки ойлик план съезд очиладиган кунгача ҳамма кўрсаткичлар бўйича тўла бажрилди ва пландан ташқари 64 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Комбинат коллективи корхона юбилейини шу даврагача ишлаб чиқарилган жами цемент миқдорини 14 миллион 556 минг тоннага етказиш билан кутиб олаётир.

Бекобод цементчилари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини кенг муҳокама қилиб, янги беш йиллик учун улкан юксалиш программасини белгилаб олдилар. 1980 йилга бориб, фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига 1 миллион 50 минг тонна цемент ишлаб чиқаришга эришилади.

Комбинат маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти коллективнинг ажойиб ишчи кадрлари ва инженер-техник ходимларининг юксак билими, меҳнатсеварлиги ва ҳар ишда жонбозлигига қатъий суянган ҳолда корхонанинг бундан буён ҳам ҳар томонлама юксалиб бориши учун зарур чора ва тадбирларни кўраверади.

ТОШКЕНТ—БУХОРОГА

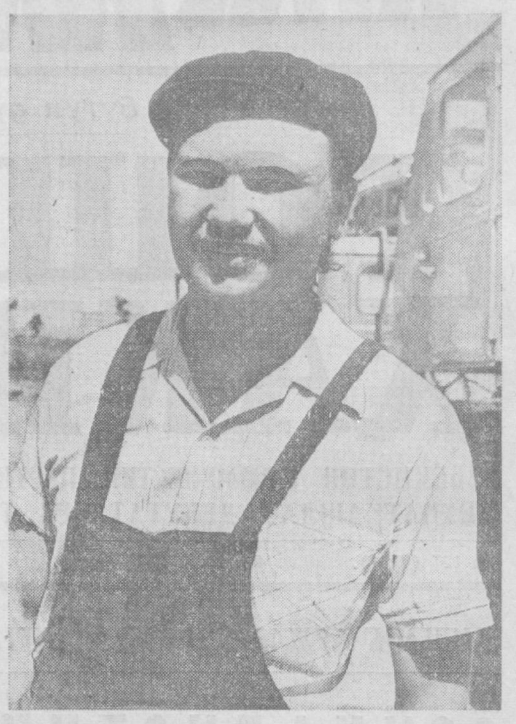

«Главташкентстрой»га қарашли строймеханизация трестининг 3-механизация бошқармаси автокранчиси Игорь Сосновский ҳам Бухорога ёрдамлашгани отланган юзлаб бинокорларнинг бири. У Бухоронинг 4-микрорайони қурилишида меҳнат қилмоқда. Суратда: И. Сосновский.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

ИШ ҚИЗҒИН

Бухорода зилзила оқибатларини тугатишга ёрдам берувчи Тошкент область штабининг йиғилишидан

Қадимий Бухорода шу кунларда қурилиш кенг қулоч ёзган. Республикамизнинг турли областларидан келган бинокорлар зилзила оқибатларини тугатишда бухороликларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бу муҳим ва хайрли ишда областимизнинг юзлаб қурувчилари ҳам актив иштирок этмоқдалар.

Ҳозир «Чирчиқ» ва «Ангрен» қурилиш монтаж поездлари ўз олдиларидаги вазифани бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар Бухорога тўртта турар-жой биноси совға қиладилар. Айни кунларда областимиз вакиллари деярли барча уйларнинг пойдеворини қуйишни бошлаб юбордилар.

— Бизнинг қурувчилар ёрдамга отланганларидан бери каттагина ҳажмдаги ишларни бажариб қўйдилар,—деди «Чирчиқ» қурилиш монтаж поезди бошлиғи ўртоқ Гринииг.

«Ангрен» қурилиш-монтаж поездининг бошлиғи ўртоқ Калистян ҳам бажарилган ишлар ва олдинда турган вазифалар ҳақида ҳисобот берди. Бухорода ишлар кўнгилдагидек бораётган бўлса-да қурувчилар олдида ҳал қилиниши зарур масалалар юзага келмоқда.

Тошкентдаги бир қатор йирик заводларга Бухорода қурилиш ишларини бажарувчи поездлар учун материаллар етказиб бериш топширилган эди. Лекин баъзи заводлар топшириқни ўз вақтида бажармадилар. Жумладан вагон-ремонт заводи, экскаватор, тажриба экспериментал-механика заводлари «Чирчиқ» ва «Ангрен» қурилиш монтаж поездларига турникетлар тайёрлаб бериши лозим эди. Шу пайтгача уччала корхона ҳам керакли маҳсулотни етказиб бермади.

Штаб йиғилишида ана шу масалага алоҳида эътибор қаратилди. Корхоналар раҳбарларига жуда қисқа муддатларда қурилиш ташкилотларига турникетларни етарли миқдорда етказиб бериш шартлиги кўрсатилди.

Қурилиш материалларини ўз вақтида Бухорога олиб бориш ҳам ҳал қилиниши зарур масалалардан биридир. 15 июнда Чирчиқдан турникет ортган состав йўлга чиққан эди. Орадан икки кун ўтгач Бухорода тўртта-ла вагондаги қурилиш материаллари тушириб олинди. Лекин ҳалигача поездлар Тошкентга қайтиб келгани йўқ. Бу ҳол ҳам қурилиш ишларини ортга сурмоқда. Штаб йиғилишида қурилиш материалларини энг қисқа муддатда — 5 кун ичида Бухорога етказишга қарор қилинди.

Бевосита Бухоронинг ўзида амалга оширилиши керак бўлган тадбирлар ҳам муҳокама қилинди. Штаб аъзолари бинокорлар олдида турган муҳим вазифалар ўз вақтида бажарилиши учун барча чораларни кўришга қарор қилдилар. Йиғилишни область партия комитетининг секретари, Бухорода зилзила оқибатларини тугатишга ёрдам берувчи Тошкент область штабининг бошлиғи Н. И. Малихин олиб борди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси институти коллективи халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган проблемалар устида муваффақиятли изланиш олиб бормоқда. Суратда: смена бошлиғи Х. Яхъёева ва катта инженер-оператор М. Мўминов ўртоқлар атом реакторининг бошқарув пультида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

АРОСАТДА ҚОЛГАН ҚУРИЛИШ

1968 йилнинг баҳор кунларидан бирида пойтахтимиздаги Октябрь бозорининг дирекцияси ва бозорга келган бошқа кишилар бозор майдонига ўрнатилган минорали кранни кўриб, хурсандчиликдан дўппиларини осмонга отишди. Бозор майдонида гўшт ва сут маҳсулотлари билан савдо қилувчи замонавий типдаги катта корпус қурилиши бошланди. Шаҳар колхоз бозорлари бошқармаси ташаббуси билан бошланган бу қурилиш «Главташкентстрой» 6-трестининг 70-қурилиш бошқармасига юклатилган эди.

Корпус қурилиши кенг кўламда бошлаб юборилди. Уни икки йилда битказиш мўлжалланди. Бироқ, шу муддат яқинлашиши билан бу ерда иш суръати пасайиб кетди. 1971 йилга келиб, қурилиш тақа-тақ тўхтаб қолди.

Ҳозир газетхонларимизнинг қимматли вақтларини масаланинг ортиқча тафсилотлари билан банд қилиб ўтирмаймиз. Шундай қилиб, етти йил мобайнида корпуснинг фақатгина ярим қурилиши бажарилди, холос. Нега шундай бўлди? Қурилишнинг чўзилиб кетишига ким айбдор? Балки бутун айб буюртмачидадир?

Йўқ, бундай дейиш мумкин эмас. Қурувчилар ўз вақтида лойиҳа билан таъминланган. Уларнинг иш ҳақи учун 1 миллион 300 минг сўм пул олдиндан ўтказиб қўйилган.

Пудратчи вазифасини бажарувчи 70-қурилиш бошқармаси қурилишни муддатида битказиш учун қўлдан келган ҳамма ишни қилди. Шаҳар план бўлими хўжалик ташкилотлари ҳисобига бозорда қурилаётган объектнинг пудрат ишларига уч йил мобайнида лимит справкаларини бериб турди.

Аммо, 1971 йилга келиб «Горплан»даги ўртоқлар паришонхотирлик оқибатида қурилиши тугалланмаган корпусга лимит ажратишни планга киритишни... унутиб қўйдилар. Банк ҳам ўз-ўзидан маълумки, корпус қурилиши учун бўладиган барча молиявий операцияларни тўхтатиб қўйди.

Бундан кейинги икки йил мобайнида ҳам худди шу ҳол такрорланди. Қолган ишга қор ёғар, деб шунга айтсалар керак-да. Хайриятки, 1973 йилда Ўзбекистон ССР савдо министрлиги тўхтаган ишни силжитиш учун ўз лимитидан бироз маблағ ажратди. Қурувчилар яна ишни бошлаб юбордилар, аммо корпус қурилиши ниҳоясига етмай қолди. Чунки, ажратилган маблағ объект смета баҳосининг ярмига ҳам етмади.

Энг қизиғи 1974 йилда рўй берди. Республика Савдо министрлигида: «Биз бир марта ёрдам бердик, бас. Объект шаҳарники. Тошкент шаҳар план бўлими унинг қурилишини бошлаган экан, охирига етказсин», деб қурилишнинг кейинги масъулиятини зиммасидан соқит қилди.

1975 йилнинг ўртасига келиб «Горплан» ўзининг олдинги паришонхотирлигини тан олди шекилли, қурилиш учун 160 минг сўмга лимит берди. Аммо бу кечиккан ёрдамнинг нафи узоққа бормади. 6-қурилиш трести маблағ билан таъминлаш узлуксиз бўлмаганлиги учун том ёпиш учун кетадиган материалларни олдиндан заказ қилмаган эди. Темир-бетон буюмлари заводи эса бу материалларни пландан ташқари тайёрлаб беришдан бош тортди. Шундай қилиб, умид учқуни яна сўнди.

Биласизми, ҳурматли газетхон, мана шу молиявий қийинчиликлар Тошкент шаҳар ижроия комитети капитал қурилиш бош бошқармасида кўп йиллардан бери фойдаланилмай келинаётган катта маблағ мавжуд бўлган бир пайтда рўй беряпти. Бу маблағ тўққизинчи беш йиллик мобайнида 5 миллион сўмдан ортиқни ташкил этади. Шаҳар турар-жой қурилиши учун сарфланаётган давлат маблағининг 5 процентни ҳисобидан тўпланган ана шу маблағ тўғридан тўғри савдо иншоотлари учун хизмат қилиши керак.

Шаҳар бозорлар бошқармаси мавжуд хўжалик маблағлари ҳисобига қурилишни бошлаб, яхши ташаббусни кўтарган эди. Ахир бунда давлат капитал маблағидан бир тийин ҳам кетмас эди-да. Охир-оқибатда эса бу ташаббус қувончдан кўра кўпроқ ташвиш келтирди. Гўшт-сут маҳсулотлари корпусининг яланғоч склети ташаббусчилар учун аччиқ сабоқ рамзига айланди.

Ўйлаймизки, етти йилдан буён чўзилиб келаётган қурилишда эндиликда бурилиш бўлиши керак. Шаҳардаги мансабдор масъул шахслар ва Ўзбекистон ССР савдо министрлиги бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришади, деб ишонамиз.

Д. ПОЛЕВОЙ.

КЎРИК ЯКУНЛАНДИ

ТОШКЕНТ область партия комитети ва область илмий-техника жамияти совети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи совет ўтказган семинарда партия, касаба союз, ходимлари, корхона раҳбарлари ва етакчи мутахассислар иштирок этдилар. Семинарда Тошкент олий партия мактаби кафедра мудири С. М. Хан КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнат коллективларини социал-иқтисодий ривожлантиришни планлаштириш соҳасидаги вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Семинарда Тошкент область партия комитети, область илмий-техника жамияти совети томонидан ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш бўйича ўтказилган кўрикка якун ясалди. Кўрик давомида технологик жараёнларни такомиллаштириш, ускуналарни модернизация қилиш, қўл меҳнатини механизациялашга қаратилган 16 мингга яқин таклиф тушди. Уларни жорий этиш туфайли 12 миллион сўмлик иқтисодий фойда олинди ва область бўйича меҳнат унумдорлигини ўртача олти процентга ошириб, маҳсулот сифатини сезиларли даражада яхшилаш имкони туғилди. Бу соҳада айниқса НТО ва ВОИР ташкилотлари партия ҳамда касаба союз комитетлари раҳбарлигида катта ишларни амалга оширдилар.

Область комиссияси қарори билан ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланган Ангрен бинокорлик материаллари комбинати, «Ташкенткабель», Янгийўл экспериментал колбаса заводлари, Ангрен кўмир разрези, Облиқ норуда материаллар карьери, Бекобод пахта тозалаш заводи, Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик фабрикаси, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкентдаги бинокорлик материаллари ва темир-бетон буюмлари комбинати, Олмалиқдаги Саричек кони, Тошкентдаги «Малика» трикотаж бирлашмаси, Олмалиқ сут заводи кўрик ғолиби деб топилди. Ғолибларга область партия комитети, область касаба союзлари Совети, область НТО совети дипломлари ҳамда пул мукофотлари топширилди.

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Адабиётимиз тарихи тадқиқотчилари ишига баҳо беришда В. Г. Белинский сўзларини эсга олиш ўринлидир: танқидчининг вазифаси аввало тадқиқ қилинаётган асарнинг ўзига хос томонларини аниқлаб, шу орқали ижодкорнинг адабиёт намояндалари даврасидаги ўрнини белгилаш лозим.

Бу сўзлар маълум маънода ЎзССР «Фан» нашриёти томонидан чоп этилган «Хожа» китобининг муаллифи М. Мирзаахмедовага тааллуқли деб биламиз. ЎзССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, фалсафа фанлари доктори, профессор В. Зоҳидов масъул муҳаррирлигида нашр этилган бу китоб ўқувчини истеъдодли қалам соҳиби Подшохожанинг ҳаёти ва ижоди дунёсига йўллайди. Адибнинг XVI аср ўзбек адабиётида тутган ўрнини ва бу даврдаги ўзбек прозасини ривожлантиришдаги ролини кўрсатишни асосий вазифа қилиб қўяди.

Хожа адабий фаолияти билан қизиқиш шоир ҳаётлигидаёқ бошланган бўлсада, лекин унинг ҳаёти ва ижодий йўли шу кунгача атрофлича ўрганилмаган.

XV асрнинг охири ва XVI асрнинг сўнгги чорагида яшаб, ижод қилган Ибодулло Подшохожа бинни Абдулваҳҳобхожа ўзбек адабиёти тарихида ижтимоий масалаларни ўзида акс эттирган кичик насрий ҳикоялар муаллифи сифатида ўзига хос ўрин эгаллаган. У Низомий Ганжавий, Шайх Саъдий, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий каби сўз усталари изидан бориб, улар илгари сурган ғоя ва мазмундан фойдаланган ҳолда «Гулзор» ва «Мифтоҳул адл» асарларини яратган. Хожа ҳикоянавис бўлиш билан бирга рубоий, ғазал, қитъа жанрларида ҳам ижод этган.

«Хожа» китоби кириш ва хулосадан ташқари 4 бобни ўз ичига олади.

Китобнинг биринчи бобида XV аср охири ва XVI асрда Мовароуннаҳр ва Хуросондаги ижтимоий-сиёсий, маданий-адабий ҳаёт характеристикаси билан танишсак, II бобда Хожа адабий фаолияти кўрсатилади. Китоб муаллифи Хожанинг маълум бўлган, Тошкент ва Ленинград қўлёзма фондларида сақланаётган қўлёзма асарларини синчиклаб ўрганиб, тавсифлаб, шарҳлаб беради, нодир қўлёзмаларни бир-бирига солиштириб ўзига хос хусусиятларини аниқлайди. Маълум бўлишича, «Гулзор» асарида Хожа ўша давр адабиётининг илғор анъаналарини ривожлантирган, ижтимоий-сиёсий масалалар билан бир қаторда ахлоқий-таълимий масалаларга ҳам муносабат билдирган.

Шуниси диққатга сазоворки, «Гулзор» ҳикояларини таҳлил қилганда автор Саъдий, Саккокий, Навоий асарларидан келтирилган худди шу мазмундаги байтларга мурожаат этади, қиёсий ўрганиш асосида асарнинг мукаммал таҳлили ва талқинига эришади.

Китобнинг III бобида эса Хожа ҳикояларида ифодаланган ижтимоий-сиёсий масалалар ёритилади. Хожанинг қатор ҳикояларида зулм ва зўравонлик қораланади, адолатпарварлик эса марказий ўринда туради. Унинг ҳикоялари халқчиллик мотиви билан суғорилгандир. Хожа одил шоҳ тушунчасини тарғиб қилиш билан чегараланмай, балки халқ орзу қилган идеал жамият, яхши ҳаёт ҳақида фикр юритган. Унинг ҳикоялари халқчиллик мотиви билан суғорилгандир.

Китобнинг IV боби тўғрилик, донишмандликни улуғлаган, хоинликни қоралаган ҳикоялар таҳлилини ўз ичига олади.

М. Мирзаахмедова Хожа адабий меросини таҳлил қилар экан, унинг тил ва услуб масалаларига эътиборни жалб этади, асарларини ўзбек ва форс-тожик адабиётида яратилган шу мазмундаги асарлар билан қиёслайди, фарқлари ва ўхшаш томонларини кўрсатади, шоир ижодидаги айрим камчиликлар, қарама-қаршиликлар бўлганлигини конкрет мисолларда очиб беради.

Китоб ўзбек адабиётининг нисбатан кам ўрганилган даври ва намояндаси ҳақида ёзилганлиги билан қимматлидир. У кенг китобхонлар оммасига XVI аср ўзбек адабиёти ва унинг вакили Подшохожа ижодиёти ҳақида тўла-тўкис маълумот беради. Шу билан бирга ўзбек прозаси ва айниқса кичик эпик ҳикоя жанрининг такомилланишида Хожанинг муносиб ҳисса қўшганлиги исботланади.

Д. РАҲМАТОВА,
филология фанлари кандидати.

ҒОЛИБЛИК УЧУН

МАЪЛУМКИ меҳнаткашларнинг ижодий активлигини оширишда социалистик мусобақанинг роли бениҳоя катта. Шуни ҳисобга олиб Тошкент область партия комитети ва область касаба союзлари Совети Бухорони қайта тиклашда иштирок этаётган қурилиш монтаж поездлари бинокорлари ўртасида социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Мусобақа шартлари, ғолибларни рағбатлантириш қандай?—Мухбиримизнинг шу саволларига область касаба союзлари Советининг секретари С. МУҲАММАДЖОНОВА қуйидагича жавоб берди.

— Республикамизнинг энг кўҳна шаҳарларидан бири бўлган Бухорони қайта тиклашда областимиз қурувчилари ҳам иштирок этаётганликлари совет халқларининг дўстлиги, қардошлиги бузилмас эканлигини яна бир марта намойиш қилмоқда. Табиийки, ҳозир бухороликларни тезроқ уй-жой билан таъминлаш барча қурувчилар олдида турган вазифадир. Уларнинг активлигини ошириш, қурилиш-монтаж поездларимиз ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари меҳнатини рағбатлантириш мақсадида Тошкент области бинокорлари ўртасида социалистик мусобақа ўтказишга қарор қилинди.

Мусобақа натижаларини якунлашда асосан иш сифатига, турар-жой биносининг қанчалик юқори баҳо билан фойдаланишга топширилганлигига эътибор берилади. Техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этиш коллектив аъзолари ўртасида социалистик мусобақани пропаганда қилиш ва ривожлантириш ҳам мусобақанинг асосий шартларидандир. Натижалар ҳар ойда, ҳар кварталда ва йил охирида якунланади.

Энг кўп ҳажмда қурилиш монтаж ишларини бажарган коллектив, яхши ишлаган илғор бинокорлар мусобақа ғолиби деб топиладилар. Метариалларни область ва шаҳар статистика бошқармалари тақдим этадилар.

Ғолибларни рағбатлантириш учун кўчма Қизил байроқ ва қимматбаҳо совғалар таъсис этилди. Бундан ташқари йил охирида юксак натижаларга эришган қурилиш-монтаж поездига Қизил бурчакни жиҳозлаш учун битта телевизор ажратилади. Илғор бинокорларга эса Мамлакатимизнинг турли шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун 10 та бепул путёвка берилади. Қайта тиклаш ишлари ниҳоясига етгач кўчма Қизил байроқ энг илғор коллективга абадий сақлаш учун топширилади.

Социалистик мусобақа Бухорони қайта тиклашда катта роль ўйнашига шубҳа йўқ. Ўйлаймизки областимиз бинокорлари қадимий шаҳарда мусобақани ўзаро қизитиб, меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришадилар ва билдирилган ишончни шараф билан оқлайдилар.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Марказий кварталлар.
И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТ НЕЧА ЁШДА?

УЛКАМИЗ ТАРИХИНИ УРГАНАМИЗ

ҚАРИЙБ йигирма йилдан буён олиб борилаётган изланишлар, тадқиқотлар ҳамда ёзма манбалар, археологик, этнографик ва суғориш тарихига оид маълумотларни ўрганиш асосида Тошкент ва Бухоронинг ёшларини аниқлашга муваффақ бўлдик. Бу ишлар якунида Бухоро ва Тошкент шаҳарлари Самарқанддан кейин барпо этилиб, уларнинг ёши 2500да эканлиги маълум бўлди.

Тошкент ва Самарқанд шаҳарлари территорияларида ибтидоий тош асридан бошлабоқ ибтидоий кишилар яшаб келганликлари маълум. Ўшанда бу шаҳарлар территориялари оқар сувларга, ўрмонлар ва мевазорларга, ҳайвонот ва қушларга ниҳоятда бой бўлган. Бу ерда жуғрофий шароит, иқлим ибтидоий одамларнинг яшашлари учун қулайлик туғдирган. Улар ёввойи меваларни териб еб, ҳайвонлар, қушлар ва балиқларни ов қилиб кун кечирганлар. Ибтидоий жамоалар даврида бу ерларда қишлоқлар келиб чиққан. Самарқанд ва Тошкент шаҳарлари ана шундай ибтидоий қишлоқлар ўрнида барпо этилган. Маълумотларга кўра, Тошкент шаҳри дастлаб тўртта ибтидоий поселение—қишлоқларнинг бирлашиши натижасида, таркиб топган.

Мазкур мақолада Тошкент шаҳрининг ёши, унинг қачон барпо этилганлиги ҳақида сўз юритамиз. 1956 йилдан бошлаб ҳозирги Чирчиқ дарёси воҳасида археологик текширишлар олиб бордик. Чирчиқ дарёси водийсини Чотқол тоғларидан бошлаб Сирдарёга қадар шимолий-ғарб тарафдан мудофаа этган Канпир деворлар қолдиқлари асосида текширдик. Кўп кекса мироблар ва қария отахонлар билан суҳбатлашиб, этнографик маълумотлар йиғдик. Улар жуда қадим замонлардан бошлаб аждодларимиздан-аждодларимизга, бобокалонларимиздан-боболаримизга ва ҳозирги кунимизга қадар сақланиб келаётган маълумотларни сўзлаб бердилар. Уларнинг нақл қилишларича, Тошкент шаҳрида Чиғатой дарбозасидан шимолда Кўктеракдан жанубда, шарқдан ғарб томон йўналишда оқиб ўтаётган ва аҳоли орасида ҳозир Зоғариқ деб аталиб келинаётган ариқни аслида Рустами Зол, яъни Золнинг ўғли Рустам қаздирган. Шу сабабли у Золариқ деб аталган. Кейинчалик эса Зоғариқ деб ном олган.

ТОШКЕНТНИНГ Тахтапул маҳалласида оталар чойхонаси орқасидан шарқдан ғарбга томон йўналишда оқиб ўтаётган катта ариқ қадим замонлардан буён Кайковус ариғи номи билан машҳурдир. Уларнинг сўзларига кўра, ҳозирги Бўзсув каналини Рустами Золнинг набираси Барзуйи Деҳқон қаздирган ва шу сабабли у Барзу деб номланди. Кейинчалик маҳаллий аҳоли орасида Бўзсув деб аталиб кетди.

Мен узоқ йиллардан буён «Рустами Зол, Кайковус, Барзуйи Деҳқон ким бўлган?» «Улар қачон, қаерда ўтган ва ҳукмронлик қилган, уларнинг номлари билан аталган ариқ ва каналлар қачон қазилган? Тошкент шаҳри қачон барпо этилган?» — деган муаммолар билан қизиқиб келаётирман. Тарихда иккита Рустам ўтганлигини аниқладим. Улардан бири реал тарихий шахс — Сосонийлар (III—VII асрлар) подшоҳи Яздигардш қўшинларининг бош қўмондони — Эрон саркардаси Рустам бўлиб, у 636 йилда араблар билан бўлган уруш-жангда ҳалок этилган. Иккинчиси, Эрон афсонавий Каёнийлар династияси подшоҳларидан Кайковус замонасида ўтган Рустами Достон, яъни Достоннинг ўғли Рустамдир. Абу Райҳон Берунийнинг шогирди — XI аср форс тарихчиси Абу Саид Абдулҳай Биннуз Заҳҳок Ибн Маҳмуд Гардизийнинг «Зайнул ахбор» — «Солномалар безаги» асари (1048—1054- йилларда ёзилган)да келтирилишига кўра, Кайковус ўз давлати қўл остидаги мамлакатлардан Зобилистон, Рихуд, Нимруз, Қобил ва Систонни Рустами Достонга инъом этган. Бундан ташқари Ҳиндистондан келадиган даромадларни ҳам унга берган. Агарда Барзуйи Деҳқон Рустами Золнинг набираси бўлса у VII асрнинг иккинчи ярмида ўтган бўлиб чиқади. Бордию, у Рустами Достоннинг набираси бўлса, эрамиздан аввалги V асрда ўтганлиги англашилади. Ўрта Аср Эрон тарихчилари, жумладан Гардизий ҳам Эрондаги реал Аҳманийлар династияси қолиб, бунинг ўрнига афсонавий Каёнийлар сулоласи тарихини ёзди.

Агарда Зоғариқни Сосонийлар династияси подшоҳларидан Яздигардш қўшинларининг бош қўмондони — Эрон саркардаси Рустами Зол қаздирган ва унинг номи билан Золариқ деб ва кейинчалик халқ орасида Зоғариқ аталиб кетган, деб қабул этсак, Золариқ VII асрнинг биринчи ярмида бунёд этилган бўлиб чиқади. Чунки, Рустами Зол 636-йилда араблар билан бўлган жангда ҳалок этилган. Бордию, биз Зоғариқни Золнинг ўғли Рустам эмас, балки афсонавий Каёнийлар подшоҳи Кайковус даврида ўтган Достоннинг ўғли Рустам қаздирган деб фараз қилсак, бу ҳолда Зоғариқнинг эрамиздан аввалги V асрга оидлиги кўринади. Агарда Бўзсув каналини Рустами Золнинг набираси Барзуйи Деҳқон қаздирган деб ҳисобласак, каналнинг VII асрнинг иккинчи ярмига оидлиги англашилади.

Тошкентнинг Тахтапул маҳалласидан оқиб ўтаётган ариқ қадим замонлардан буён Эроннинг афсонавий Каёнийлар сулоласи подшоҳларидан Кайковус номи билан аталиб келинаётганлигига кўра, Зоғариқ ва Бўзсув канали ҳам афсонавий Эрон подшоҳлари ва саркардалари номлари билан аталган бўлиши эҳтимол, деб ишонч ҳосил қилиш мумкин. Чунки, эрамиздан аввалги 558- йилдан 330- йилга қадар Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларига Эрон Аҳманийлар давлати истилоси ва ҳукмронлигига қарши қаҳрамонона кураш олиб боришга тўғри келган.

Бу ариқлар ва каналлар уларнинг буйруқлари ва кўрсатмалари асосида ёки улар қўл остидаги ҳукмдорлар буйруқлари билан меҳнаткаш халқ оммасининг қаҳрамонона меҳнатлари ва маблағлари ҳисобига қазиб чиқарилган. Иқлимнинг қуруқлиги, оби-ҳавонинг иссиқлиги туфайли бу ерларда сунъий суғоришсиз деҳқончилик қилиш мумкин эмасди. Карл Маркс ва Фридрих Энгельс айтганларидек қадим замонлардан буён Ғарб мамлакатларида деҳқончиликни оби-ҳаво, ёмғир бошқарса, Шарқ мамлакатларида деҳқончиликни давлат бошқарган, ёки «Европада ҳосил оби-ҳавонинг яхши-ёмонлигига боғлиқ бўлса, Осиёда ҳукуматнинг яхши-ёмон бўлишига боғлиқ».

Деспотик Шарқ ҳукмдорлари Амударё ва Сирдарё, жумладан, Чирчиқ каби катта-кичик дарёлардан йирик каналлар, ариқлар қазиб чиқариб, катта-катта территорияларда деҳқончиликни ривожлантиришга воҳаларни кенгайтиришга, ҳосилдорликни оширишга муваффақ бўлганлар. Карл Маркс таъкидлаб ўтгандек, Шарқ мамлакатларининг кенг территорияларида суғоришга асосланган деҳқончиликни тараққий эттириш учун бу ишнинг «Ҳукумат томонидан марказлаштирилиши», «Жамоат ишларини уюштириш каби иқтисодий функциясини амалга оширишини» қатъий суратда тақозо қилган.

Қулдор ва феодал давлатлар ва уларнинг ҳукмдорлари ўз қўл остиларидаги воҳаларнинг аҳолисидан систематик равишда йиғиб олиб туриладиган солиқларнинг миқдорини тобора орттириб бориш, ҳазиналарини бойитиш ва ўз давлатларининг куч ва қудратини мустаҳкамлаш мақсадида воҳаларда деҳқончиликнинг ривожланиши устидан ғамхўрлик қилишга мажбур бўлганлар. Бу ғамхўрлик сунъий суғоришни маълум даражада ташкил этишдан иборат эди. «Эронда ва Ҳиндистонда бирин-кетин пайдо бўлиб, тараққий қилган, сўнгра эса ҳалок бўлиб кетган қанча истибдод ҳокимиятлари бўлган бўлса, уларнинг ҳар бири даставвал дарё водийларини суғориш ишида умумий соҳибкор эканлигини яхши тушунган. Чунки бу ерлар суғорилмаса, деҳқончилик қилиш ҳам мумкин эмас эди...».[1]

ЗОҒАРИҚНИ Эрондаги Каёнийлар сулоласининг асосчиси Заг номи билан Загариқ, деб аталгану, кейинчалик халқ орасида Зоғариқ деб аталиб кетган, деб фикр юритсак, бу ариқнинг 2.500 йилдан олдин қазиб чиқарилганлиги англашилади, Канпир деворнинг эса бундан ҳам кўҳна эканлиги кўринади. Чунки, Канпир девор баъзи жойларда Загариқнинг ўнг соҳили, айрим ерларда чап соҳили орқали ўтганига кўра, Загариқ Канпир девор ўз аҳамиятини йўқотиб, ҳаробаликка юз тутганлигидан сўнг қазиб чиқарилганлиги маълум бўлади. Демак, Канпир девор Буюк Хитой девори (эрамиздан аввалги IV—III асрлар)дан анча кўҳнадир.[2] Хулоса қилиб айтганда Канпир девор билан мудофаа қилинган қадимги суғорилган ерлар эрамиздан аввалги 1 минг йилликнинг 1-ярмига оиддир. Загариқдан суғорилган ерлар эса бундан кейинроқ 2.500 йилдан кўпроқ давр олдин ўзлаштирилгандир.

Тошкентнинг Тахтапул маҳалласидан оқиб ўтаётган Кайковус ариғи Загариқдан ва Загариқдан сув ичган ерлардан кейинроқ бундан 2.500 йиллар аввал бунёд этилган. Барзу—Бўзсув канали ва ундан сув ичган ерлар эса Кайковус ариғи ва ундан сув ичган ерлардан кейинроқ эрамиздан аввалги V асрда ўзлаштирилгандир.

ЭРАМИЗДАН аввалги II асрга оид Хитой солномаларида Тошкент шаҳри Чоч деган ном билан тилга олинган. Ю. А. Соколов ўзининг «Ташкент, Ташкентцы и Россия» номли китобида ёзишига кўра, Тошкент шаҳри ҳозирги Пролетарская, Тарас Шевченко, Чехов ва Полторацкая кўчалари территорияларида — Солор ариғидан сув ичган ерларда бундан 2.300 йил аввал эрамиздан олдинги III асрда ибтидоий поселение — қишлоқ ўрнида пайдо бўлган. Агарда бу фикр тўғри бўлса, Тошкент шаҳри олдинма-кейин, биринкетин эрамиздан аввалги V — III асрларда турли даврларда барпо этилган, деган хулоса чиқариш мумкин. Агарда Ю. А. Соколов икки асрга янглишган бўлса, Тошкентнинг бу қисми ҳам бундан 2.500 йил аввал эрамиздан аввалги V асрда барпо этилган.

Олим Бўзсувни Чирчиқ дарёсининг табиий шаҳобчаси бўлган, деб ҳисоблайди. Менимча, бу фикр тўғри бўлиб, Чирчиқнинг табиий тармоғи Бўзсувнинг табиий оқими бундан 2.500 йил аввал Барзуйи Деҳқон даврида тартибга солиниб, керакли томонга йўналтирилиб, суғориш учун фойдаланилган бўлиши мумкин. Ю. А. Соколовнинг фикрича, VIII асрнинг IV чорагида Барзу—Бўзсув каналининг ўзани қазиб кенгайтирилган.

Фикримиз-ча, Солор ариғи Бўзсув — Барзунинг табиий тармоғи бўлиб, унинг ҳавзасида тош асридан бошлабоқ ибтидоий одамлар яшаб келган. Солор ариғининг бўйларидан, жумладан, «Тельман» номли парк территориясидан (Солор ариғи шу парк ичидан оқиб ўтади) ва Пролетарская кўчаси ўрнидан то тош асрига оид тош қуролларнинг топилиши бизга шундай фикр юритиш имконини бера олади. Бундан 2.500 йиллар аввал Солор ариғи оқими Барзу-Бўзсув билан бир вақтда тартибга солинган бўлиши мумкин...

Шундай қилиб, Тошкент шаҳри 2500 ёшдадир. IX асрда Тошкент шаҳрининг марказий қисми ҳозирги Охунбобоев (Чорсув) Комсомол ва Калинин майдонлари ўрнида бўлган. Бу ерда қалъа барпо этилган. Шаҳар девор билан ўраб олинган. Қадимги шаҳар атрофидаги қишлоқлар работларга — ташқи шаҳарга айлантирилиб, улар ҳам девор билан ўралган. IX—X- асрларда Тошкент шаҳри Бинкат деб аталган. Тошкент номи XI асрда келиб чиққан.

1. Фридрих Энгельс. Анти-Дюринг, Тошкент, Ўз.ССР Давлат нашриёти, 1957- йил, 226-бет.

2. Биз шу вақтга қадар Канпир деворларни Ўрта Осиёда феодал муносабатлар ғалаба қила бошлаган даврда—VI-асрда барпо этилиб, VII—IX асрларда Араб ҳалифалиги ҳукмронлиги даврида қайта тикланган, узайтирилган ва бир-бирлари билан туташтирилган, деган фикрда эдик.

Ҳалилулла МУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

БОЛАЛАР СОҒЛОМЛАШТИРИШ КОМПЛЕКСЛАРИ

Йўлингиз тушиб Тошкент районидаги Хасанбой қишлоғига борсангиз, бу ерда қурилган кўплаб ҳашаматли биноларга кўзингиз тушади. Қишлоқнинг соя-салқин катта боғи ёнида ҳам катта қурилиш олиб борилди. Шу ернинг ўзида ўқув корпуслари қад ростлади.

Сўлим боғ ва янги бинолар болалар масканига айлантирилди. Яқинда ана шу соғломлаштириш комплекси фойдаланишга топширилди.

Бу ерда ўғил-қизлар медицина ходимлари назорати остида тарбия топадилар. Ўқув хоналари эса кенг ва ёруғ. Улар кўргазмали ўқув қуроллари ва мебеллар билан тўла жиҳозланди. Ўқувчиларда меҳнат кўникмасини ҳосил қилиш мақсадида ҳунар ўрганиш хоналари очилди.

Болалар соғломлаштириш комплексининг очилиш маросими катта тантанага айланди. Бу ерга жойлардан кўпгина кишилар таклиф этилган эди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, область соғлиқни сақлаш бўлимидан ҳам вакиллар келишди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари И. Савельева областимизда бундай катта соғломлаштириш даргоҳининг очилиши партия ва ҳукуматимизнинг болалар сиҳат-саломатлиги тўғрисида қилаётган ғамхўрликларининг ёрқин далили эканлигини таъкидлаб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Толипов, область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Б. Тошбеков, шу шифохонанинг бош врачи Т. Турсунов ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Болаларнинг бу йирик соғломлаштириш комплекси келгусида янада кенгаяди. Бу йил унинг бағрида 400 дан ортиқ ўғил-қиз ўз саломатлигини мустаҳкамлайди ҳамда шифохона ҳузуридаги ўн йиллик мактабда таълим олади.

Ж. ХУЖАЕВ.

ЎҚУВ-КОНСУЛЬТАЦИЯ ПУНКТЛАРИ

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг сиртқи бўлимида ҳозир кўплаб йигит-қизлар таҳсил кўрмоқда. Эндиликда сиртқи таълим бўйича жойларда ўқув консультация пунктлари ҳам ишлаб турибди.

Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари, Оҳангарон ва Сирдарё областининг районларида ана шундай пунктлар очилди.

ТОШКЕНТ районидаги Собир Раҳимов номли колхоз маккажўхорикорлари бу йил 100 центнерлик хирмонни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Хусанбой Мирзаев бошлиқ звено аъзолари 40 гектар майдонга дон учун экилган маккажўхорини агротехника қоидаларига қатъий амал қилган ҳолда парваришламоқдалар. Суратда: партия ташкилотининг секретари Абдували Абдураҳмонов звено бошлиғи билан биргаликда экинни кўздан кечирмоқда.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

БОҒБОНЛАР ҲИММАТИ

Шу кунларда Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозининг боғларида иш қизғин. Соҳибкорлар ва боғбонлар мевали дарахтларни меҳр билан парвариш қилишиб, етилиб пишган ҳосилни шаҳарлик биродарларига жўнатмоқдалар. Бу ерда паст бўйли олма дарахтлари кўп. Уларнинг ҳосилга кириб етилганларини узиб олиш ва жўнатиш тезлашмоқда. Қисқа вақт ичида ўнлаб тонна эртапишар олмалар узилиб, шаҳарларга жўнатилди. Олча, олхўри ва бошқа мевали дарахтларнинг ҳосилидан беш тоннага яқини йиғиштириб олинди.

Совхоз коллективи бу йил 6 минг тоннага яқин узум, 3 минг тонна мева, 2 минг тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олишган. Аҳдига вафодор коллектив ўтган йилгидан ҳам баракали меҳнат қилиб, ҳосилни кўпроқ топширишга ҳаракат қилмоқда.

Бўлимлар ўртасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилган. Мусобақа натижалари ҳар ўн кунда якунланиб, турибди. Илғорлар тақдирланмоқда. Бу эса мева етказишни тезлаштирмоқда.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

БАХТЛИ БОЛАЛИК ГАШТИ

Серманзара Сойлиқ қишлоғига жойлашган «Феруза» пионер лагери. Турли-туман гуллар, тоғнинг мусаффо ҳавоси кишининг баҳри-дилини очиб юборади.

— Лагеримиз очилганига кўп бўлгани йўқ, — деди оромгоҳ билан таништирар экан лагер бошлиғи Ф. Йўлдошева.— Лекин шу қисқа даврда бу ер республика қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли ташкилот ва корхоналар меҳнаткашлари фарзандларининг севимли оромгоҳига айланиб қолди. Атиги уч йил ичида лагерда 2100 дан зиёд ўғил-қиз дам олиб қайтди.

Лагерь коллективи бу йилги ёз мавсумига алоҳида тайёргарлик кўргани яққол сезилиб турибди. Биринчи смена иш бошлагунча барча зарур чора ва тадбирлар кўрилган, гулзорлар ташкил қилинган. Янги кутубхонага эса 500 сўмлик китоб сотиб олинди.

— Спорт мусобақаларисиз мактаб ўқувчиларининг ҳаётини тасаввур қилиш қийин—давом этди Ф. Йўлдошева. — Шуни ҳисобга олиб майдончаларимизни тартибга келтирдик, деярли минг сўмлик спорт инвентарлари харид қилдик.

Ҳозирги кунда бу ерда 500 дан зиёд пионер хордиқ чиқармоқда. Тез орада иккинчи смена ҳам бошланиб, яна пионер гулхани гуриллаб ёнади. Унинг атрофида турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек аҳиллик билан рақс тушадилар.

Лагерь ҳаёти қайноқ ва маъроқли. Ўқувчиларнинг севимли тарбиячилари — олий ўқув юртларининг студентлари болалар мазмунли ҳордиқ чиқаришлари учун қизиқ ўйинларни ўйлаб топмоқдалар, саёҳатлар уюштирмоқдалар. Оромгоҳда ташкил этилган тўгараклар, спорт секциялари доимо гавжум. Қизлар кўпроқ бичиш-тикиш тўгарагида шуғуллансалар, ўғил болаларни спорт мусобақалари пайтида учратиш мумкин.

— Биз кичкинтой дам олувчилар ўқув йилини янги куч ва қувват билан бошлашлари учун ўз иш планимизни тузиб олганмиз, — дейди А. П. Пушкин номли тил ва адабиёт институтининг тўртинчи курс студенти Х. Хикматов. — Бу планда айниқса ҳар смена охирида ўтказиладиган конкурслар қизиқарлидир. Болалар бу конкурсларда бажонудил иштирок этадилар.

... Лагерга оқшом чўкмоқда. Барча дам олувчилар кечкурунги линейкага тўпландилар. Қилинган ишларга якун ясалиб, эртанги вазифалар белгилаб олинди: эртанги кун бугунгидан ҳам қизиқ ва мароқли ўтиши шубҳасиз.

А. ИБРОҲИМОВ.

ЛАГЕРЬ ҚЎЙНИДА

Мактабнинг соя-салқин, хушманзара боғи болалар билан гавжум. Бу ерда ҳар ким ўзи қизиққан машғулоти билан банд. Кимдир «Гулхан» журналининг янги сонини, яна кимдир севимли газетаси «Ёш ленинчи»ни кўздан кечирмоқда.

Мактабда ташкил этилган «Ленин бурчаги»да доҳиймиз В. И. Лениннинг ёшлик йилларини ва революцион фаолиятини акс эттирувчи альбомлар, стендлар ўрин олган. Ўқувчилар қўли билан ишланган «Ленин Разливда» деган макет жуда жонли чиққан.

Тошкентдаги Охунбобоев номли 45-мактабда очилган пионер лагерида ҳаёт қайнамоқда. Лагерь уч сменада ишлайди. Ҳозир 150 ўқувчи мазмунли хордиқ чиқармоқда.

Ёзги таътилнинг кўнгилли ўтиши, лагерь ишларини яхши йўлга қўйишда мактаб педагоглари жонкуярлик қилмоқдалар. Л. Гегучадзе, Д. Ирисметова, Ж. Умаровадан ҳамма мамнун. Тажрибали педагог Маҳмуд ака Аҳмедов лагерни бошқаради.

Ўқувчилар ҳайвонот боғига ва кинотеатрларга борадилар. Мактаб бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт программалари ҳам намойиш этилади. Лагерда спорт тўгарагининг барча секциялари ишлаб турибди.

Н. ФАИЗИЕВА.

СИЁСИЙ ҲУҚУҚЛАРДАН МАҲРУМ ЭТИЛДИЛАР

БУЭНОС-АЙРЕС, 24 июнь. (ТАСС). Аргентинанинг собиқ президенти Мария Эстела Мартинес де Перон ва 24 мартда ағдариб ташланган ҳукуматнинг собиқ министрлари, губернаторлари ва юқори мартабали арбобларидан 34 киши сиёсий ҳуқуқларидан маҳрум этилди. Қуролли кучлар ҳукумати уларнинг ҳаммасини миллий манфаатларга зарар етказишда айбдор деб топди.

Ҳозирги ҳукумат қабул қилган «Институцион масъулият ҳақидаги акт»га мувофиқ, М. Э. Мартинес де Перон эндиликда давлат лавозимларини ҳам, сайлаб қўйиладиган вазифаларни ҳам эгаллай олмайди ва бир жойда истиқомат қилишга мажбур бўлади. Бу жойни мамлакат ижроия ҳокимиятининг органлари белгилаб беради. М. Э. Мартинес де Перон ўз мол-мулки сотиб олинганлиги қонуний эканлигини исбот қилмагунча унинг бу мол-мулклардан фойдаланиши ва уларни тасарруф қилиши тақиқланади.

ЁРДАМ ЎЗ ВАҚТИДА КЕЛДИ

СИНГАПУР, 24 июнь. (ТАСС). Совет денгизчилари Индонезия гражданларидан 55 кишини, шу жумладан 12 болани қутқардилар. Улар Сингапурга олиб келинди.

Кечаси индонезияликларни бир оролдан иккинчи оролга ташиётган «Крал—231» шхунаси ичига бирдан сув кира бошлади. Машина бўлимидаги сувни чиқариб ташлаётган помпа ўчиб қолди. Кема аста-секин чўка бошлади. Шу вақт «Крал—231» Сингапурдан 80 миля шимоли-шарқда, Бангкокка кетаётган қуруқ юк ташувчи «Пантелеймон Лепешинский» совет кемасидан 5 миля масофада эди.

Совет денгизчилари чироқ билан берилган ҳалокат сигналини пайқаб, ҳалокат юз берган жойга дарҳол етиб келдилар. Чўкиб кетаётган шхунадаги кишилар совет кемасига олинди. Бир неча минут ўтар-ўтмас, шхуна сув қаърига ғойиб бўлди.

Ҳалокатдан қутилиб қолган кишиларнинг ҳаммаси Сингапурда «Пантелеймон Лепешинский» кемасидан тушар эканлар, совет денгизчиларига қизғин ташаккур изҳор қилдилар.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

УЛАН-БАТОР. Монголия пойтахтининг меҳнаткашлари Монголия Халқ Революцион партиясининг XVII съезди шарафига меҳнат вахтасида катта муваффақиятларга эришдилар. 1976 йил дастлабки беш ойлик плани 105,5 процент бажарилди. Планидан ташқари қарийб 30 миллион тугриклик маҳсулот ишлаб чиқарилди. 70 дан ортиқ коллектив ярим йиллик планини муддатидан илгари адо қилди.

НЬЮ-ЙОРК. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг апартеидга қарши кураш масалалари билан шуғулланувчи махсус комитети Жанубий Африкадаги ғоят жиддий аҳволни муҳокама қилишга киришди. Ирқчи Форстер режими Соуэтода ва мамлакатнинг бошқа районларида африкаликларни кўплаб ўлдирганлиги муносабати билан шундай жиддий аҳвол рўй берди.

ХЕЛЬСИНКИ. Жаҳон Тинчлик кенгаши Боливияда инсон ҳуқуқларининг бузилаётганлигини қоралади. Жаҳон Тинчлик кенгаши бу ерда эълон қилинган баёнотда Боливия маъмурларидан иш ташлаган кон ишчиларига қарши, тараққийпарвар ташкилотлар ва касаба союзларига қарши репрессияларнинг тўхтатилишини талаб этди.

БОНН. Билефельддаги ҳисоб машиналари ишлаб чиқарувчи йирик «Анкер-верке» фирмаси синганлиги натижасида олти мингга яқин ишчи ва хизматчи ишдан маҳрум бўлди.

РИМ. Бу ерда Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг мажлиси очилди. Бу мажлис Италияда парламент сайловидан кейинги сиёсий аҳволни таҳлил этишга бағишланди. Италия Компартиясининг Бош секретари Э. Берлингуэр сайлов натижалари ва мамлакатнинг сиёсий истиқболлари тўғрисида доклад қилди.

ТОКИО. Япониянинг кўпгина шаҳарларида оммавий митинглар бўлди. Бу митингларда неча ўн минглаб ишчилар, студентлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашди. Меҳнаткашлар ўз нутқларида «Локхид иши»ни батафсил текшириб чиқишни, хавфсизлик тўғрисидаги Япония-Америка шартномасини бекор қилишни талаб этдилар.

(ТАСС).

ЯНГИ УЙ-ЖОЙ КОМПЛЕКСИ

ГАВАНА. Куба пойтахтининг йўлдош шаҳри Аламарда яна бир уй-жой массиви фойдаланишга топширилди. Бундан бир неча йил муқаддам Гаваананинг шарқида бўш ётган кўрфаз соҳилига биринчи бинокорлар келишган эди. Ҳозирги вақтда Аламар пойтахтнинг энг катта қурилиш майдонига ва минг-минглаб гаваналиклар истиқомат қилаётган районга айланди.

ЧССР: ШУ ЙИЛНИНГ ЭНГ МУҲИМ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ПРАГА. Чехословакия давлати янги корхоналар қуриш учун бу йил 150 миллиард крондан кўпроқ маблағ ажратади. Асосий маблағ экономиканинг етакчи тармоқлари бўлган энергетика, химия, металлургия, машинасозликни, шунингдек енгил ва озиқ-овқат саноатини ривожлантиришга сарфланади.

Словакиянинг Ясловск-Богуница шаҳрида Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилаётган иккинчи атом электр станцияси шу йилги энг катта энергетика иншоотидир.

БАЙРУТДА ШИДДАТЛИ ЖАНГЛАР

БАЙРУТ, 24 июнь. (ТАСС). Байрут шаҳрининг шарқий атрофларида, бир томондан миллий ватанпарвар кучлар ва Фаластин қаршилик ҳаракати билан, иккинчи томондан ўнг христиан кучларнинг отрядлари ўртасида уч кундан бери қаттиқ жанглар бўлмоқда.

Ўнг кучлар вазиятнинг яна кескинлашувида ташаббусчи бўлдилар. Улар фаластинликларнинг Тель Заатар лагери билан Жиср Ал Баша лагерини, шунингдек Ливан пойтахтининг шарқий чеккасидаги мусулмонлар яшайдиган Нааба районини қуршаб, ишғол қилишга қаттиқ уринмоқдалар.

Кеча ўнг кучларнинг ҳарбий қисмлари шу районлардаги сўл кучларнинг позицияларига бир неча марта ашаддий ҳужум қилиб кўрган бўлсада, бу ҳужумларнинг ҳаммаси даф этилди.

Пойтахт ва Ливаннинг тоғлиқ районларидаги ҳамма анъанавий фронт чизиғи бўйлаб жанглар давом этди. «Орьян жур» газетасининг хабар қилишича, ўтган кеча Тель Заатар, Жиср Ал ва Набаа районларидаги талафотни ҳисоб қилмаганда 122 киши ўлдирилган ва 184 киши жароҳатлантирилган.

Кеча сиёсий соҳада ҳеч бир жиддий ва умидвор ўзгариш рўй бергани йўқ. Ливан бош министри Р. Караме Ливандаги фожиали кризисни ҳал этиш йўлларини излаш шу жумладан барча муҳолиф томонлар ўртасидаги вазиятни нормаллаштириш масаласини бақамти ўлтириб муҳокама этиш тўғрисидаги таклифни амалга ошириш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга даъват этди.

Кеча 16 кунлик танаффусдан сўнг Байрут аэропортида биринчи пассажир самолёти тушиб қўнди. Аммо Байрутдаги ашаддий жанглар Байрут халқаро аэропортининг нормал фаолиятини яқин вақт ичида яна бошлаш имкониятини бериши амри маҳол. Жанглар бўлаётган райондан ўтувчи юксак волтли линия жиддий шикастланганлиги сабабидан Байрутда уч кундан бери электр энергияси батамом йўқ.

П. Шах фотоплакати.

НАВҚИРОН АВЛОД

ЖОНАЖОН она диёримизни ҳақли суратда ёшларнинг улуғ Ватани деб атаймиз. Дарҳақиқат, шундай! Статистик маълумотларга кўра, СССР аҳолисининг ярмидан кўпини ўттиз ёшгача бўлган йигит-қизлар ташкил қилади.

Бахтиёр совет ёшлари партия ва ҳукуматимиз томонидан чексиз ғамхўрликлар билан қуршаб олинган. Уларнинг ўқишлари, касб-ҳунар эгаллашлари, камолат сари олға интилишлари учун нимаики лозим бўлса, ҳамма-ҳаммаси муҳайё қилинмоқда.

Областимизнинг ўзида ҳозир ўйлаб мактаблар, билим юртлари ва институтлар ишлаб турибди. Ёшлик куч-ғайратига тўлиб-тошган йигит-қизлар учун қайноқ меҳнат қучоқлари ўз бағрини кенг очган.

Эртага — совет ёшлари куни! Анъанавий бу шодиёна кунга жойларда катта тараддудлар кўрилди. Ёшлар байрами арафасида Ўзбекистон пойтахтидаги ҳунар-техника билим юртлари битирувчиларидан беш мингдан ортиқ навқирон йигит-қиз тантанали равишда ишчилар синфи сафига қабул қилинди. Улар «Ленин ишига, коммунизм ишига содиқ бўламиз, ишчи деган фахрли номни юксак қадрлаймиз!» деб, қасамёд сўзларини айтдилар. Бу йил шаҳар ҳунар-техника билим юртларини битирган 12 минг ёш меҳнат коллективлари сафига қўшилади.

Ажойиб ватанпарварлик намуналарини кўрсатишга бел боғлаган студент-қурилиш отрядлари бу сафар ҳам ажойиб меҳнат жасоратларини кўрсатадилар. Россиянинг ноқоратупроқ зонаси, БАМ, КамАЗ, Норак ГЭСи, Олтойдаги улкан қурилишлар меҳнатсевар студентлар учун учинчи меҳнат семестрини ўтайдиган ҳаёт мактаби бўлиб хизмат қилади.

Областимиз олий ўқув юртларида ташкил топган студент-қурилиш отрядларини ҳам ана шу жасорат майдонлари кутмоқда. Тошкент политехника институтининг ғайратли ёшлари БАМда меҳнат гаштини суришади. Тошкент Алоқа электротехника институти студент-қурилиш отрядини Олтой ўлкасидаги қурилишлар ўз бағрига чорламоқда. Тошкент Давлат медицина институти студентлари меҳнат семестрини Новгород шаҳри, Қозоғистон ССРнинг Манғишлоқ посёлкасида ўтказишга аҳд қилдилар.

Қишлоқ комсомол-ёшларининг ҳам ютуқлари чакки эмас. Юз центнерчи маккажўхорикорлар сафига қўшилган дала гвардиячиларининг аксарияти ёшлардир. Республика бўйича юз минг механизатор тайёрлаш ҳаракати кенг қулоч ёзди. Областимизда 20 мингга яқин ғайратли механизатор далаларда жавлон уради.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи эрамизнинг учинчи минг йиллигида қандай бўлажаги ёшларимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир деб, навқирон ёшликни улуғлади. Чиндан ҳам ёшлар — келажагимиз, улар тарих яратадилар.

АЪЛОЧИ СТУДЕНТ

Дарсдан сўнг бошланган мунозара ётоқхонага келгунча давом этди. Ҳар ким ҳам ўз фикрини маъқуллашга ҳаракат қиларди.

— Юринг, яхшиси Равшандан сўрайлик,— таклиф қилди баҳслашаётганлардан бири.

— Менинг фикримча, мана бундай... — Равшан дўстларини қизиқтираётган масалани аниқ, равон қилиб тушунтириб берди...

Инглиз тилини ўрганиш орзуси Равшанни Тошкент Давлат Университетининг романо-герман факультетига етаклади. Имтиҳонларни муваффақиятли топшириб, студентлар сафига қўшилди.

Олий ўқув юртидаги жамоат ишлари, комсомол ҳаёти Равшанни ўзига тортди. Университет ва район комсомол конференцияларига делегат қилиб сайланди. Факультет ўқув-тарбия комиссиясининг раиси сифатида фанлардан мушоира-мусобақалар уюштириш ва аълочилар сафини кенгайтиришга катта ҳисса қўшди. Студентлар илмий жамиятининг конференцияларида эса унинг докладлари қизиқиб тингланди.

Яқинда Равшаннинг ҳаётида яна бир қувончли воқеа юз берди. Фақат аъло баҳолар билан ўқиганлиги ва комсомол ишидаги активлиги учун у ВЛКСМ Марказий Комитети ҳамда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан таъсис этилган «Аъло ўқиганлиги учун» нишони билан тақдирланди.

Ўз устида қунт билан ишлаётган 3-курс студенти Равшан Султонов шу кунларда навбатдаги семестрни ҳам фақат аъло баҳолар билан якунламоқда. Факультетда унга ўхшаган илғор студентлар кўплаб топилади.

А. БОБОБЕКОВ.

РАССОМ ХАНДАСИ

Шаҳарлик мутахассис қишлоққа йўл олганда...

— Қулоғим, қичияпти, бугун шовла ейман шекилли!!
...!!

— Бекор айтибди ўша докторинг! Мана шуни отсанг отдай бўлиб кетасан!..

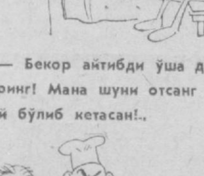

— ...!!
— «Шу ҳам овқат бўптими!!»— деб харҳаша қилаверган эди...

СПОРТ

УРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Олимпиада ўйинларига саноқли кунлар қолмоқда. Совет футболчилари ҳам бошқа командалар қатори бу йирик мусобақаларга кўрилаётган тараддудни якунлашмоқда. Ўтган куни Венада Австрия терма командаси билан бўлган халқаро ўртоқлик учрашуви командамиз учун сўнгги репетициялардан бири бўлди. Совет футболчилари 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Командамиздан иккала тўпни Минаев киритди.

РЕСПУБЛИКА РЕКОРДИ

Киевда енгил атлетика бўйича Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Монреалда ўтказиладиган олимпиада стартларига тайёргарлик кўраётган терма команда аъзолари кўпгина турлар бўйича юксак натижа кўрсатдилар. Турнирда қатнашган тошкентлик Светлана Шабалина 400 метрга тўсиқлар оша югуришда 59,7,4 секунд натижа кўрсатиб, республика рекордини янгилади. Бундан аввал ўрнатилган республика рекорди ҳам С. Шабалинага қарашли бўлиб, 1 минут 01,8 секундга тенг эди.

«ЁШЛИК» СОВРИНИ УЧУН

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёшлик» соврини учун ўтказилган мусобақалар тугади. Фарғона, Жиззах ва Қаршида ўтказилган мусобақаларнинг ғолиблари Чирчиқда учрашдилар. Кескин баҳслардан сўнг бирор марта ҳам мағлубиятга учрамаган, рақиблар дарвозасига 22 та тўп киритиб, ўз дарвозасидан атиги иккита тўп ўтказиб юборган Тошкент области футболчилари турнир ғолиби бўлишди.

ИККИНЧИ ОЛТИЛИКДА ҚОЛИШДИ

Ереванда сув полоси бўйича биринчи лига иштирокчилари ўртасида иккинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Бунда Тошкентнинг «Локомотив» командаси қатнашиб, беш учрашувнинг фақат биттасида ғолиб келди ва тўрттасида ютқазди. Энди командамиз учинчи турда умумий 7—12 ўринлар учун куч синашади.

ЯНА ТЎЙЛАРИМИЗ ҲАҚИДА

ЗЕБ-ЗИЙНАТГА БЕРИЛМАЙЛИК

Газетада «Замонамиздек гўзал бўлсин» сарлавҳали мақолани ўқиб, хурсанд бўлдим. Элга танилган кишилар тўйларимизни серфайз ўтказиш, дабдабаларга берилмаслик тўғрисида дил сўзларини айтган эканлар, бу бежиз эмас, албатта.

Сўнгги йиллар ичида тўй ўтказиш бирмунча оғир бўлиб қолди. Чиқим кўп, ичкиликка ружу қўйилади, ортиқча маросимлар ўтказилади. Бу ишда маҳаллий Советлар, комсомол ташкилотлари етарли активлик кўрсатмаяптилар. Бизнингча, турмуш қураётган ёшларнинг ўзлари ҳам айбдордирлар. Ахир, улар ота-оналари ўртасидаги воқеалардан хабардор бўлганлари ҳолда ортиқча маросимларга бепарволик билан қарамоқдалар.

Тўй —бу оила учун катта тантана хурсандчилик. Аслида шундай бўлиши керак. Лекин, тўй қилиш тараддудида юрган кишиларнинг «бошимда зўр ташвишим бор», ёки «елкамда зўр бир тоғ турибди» деган гапларини эшитишга тўғри келади. Хўш, нега булар тўй қиляпмиз, деб ўйнаб-кулиб юриш ўрнига кечалари ухламай чиқадилар, хуноб бўладилар! Ҳатто оилада совуқчилик ҳам тушади. Бунинг сабаби бор. Бунинг сабаби «кўрпага қараб оёқ узатмаслик»дадир, кўр-кўрона бировга эргашиш, қолаверса, икир-чикир маросимларга берилиб қолишдадир.

Ҳозир бир тўй учун озмунча мол-мулк тайёрланяптими. Бунинг устига уларнинг кўпи кам учрайдиган, истаган маҳалда магазиндан сотиб олиш мумкин бўлмаган моллар бўлади. Лекин, ота-она қийналса ҳам шуларни тўплайди. Фарзандини тайёр зеби-зийнат ичига буркайди. Яхши, ота-она меҳнатининг қадрига етадиган ёшларимиз кўп. Лекин, бунинг фарқига бормайдиган, уйлангандан кейин бир ой ўтар-ўтмас «сан-манга» бораётган ёш оилалар ҳам кам эмас. Шунинг учун биз тўй қилганда ортиқча хашамларга берилмасдан, ёшларни нормал ҳаёт учун зарур бўлган ашёлар, рўзғор буюмлари билан таъминланишнинг ўзи кифоя. Қолганларини ўзлари меҳнатлари билан топишсин, шунда қадрига етадилар.

Тўйларда ўн беш, йигирматалаб тўн кийгизиш ҳам эскилик сарқити. Ўтмишда бойлар томонидан ўйлаб топилган хурофотгўйликнинг бир тури бу. Бунинг устига кийгазилган тўнлар йиллаб сандиқзада бўлиб ётади, неча бор рўйхатлардан ўтади. Буни ҳамма тушунади. Лекин, «фалончи кийгазганда, мен кийгазмасам уят бўладику» деб одатни такрорлайди. Ичида эса шу «бало»дан қутулишга минг марта рози. Хўш, бу сохталикнинг кимга кераги бор! Бундай ташвишдан ҳоли бўлиш йўли битта-эскилик одатини тарк этиш.

Қудалар ўртасидаги ортиқча олди-бердилар ҳам турмушимизга ярашмайди, совуқчилик туширади. Баъзи қудалар тўй арафасидаёқ «паст экан», «зиқна экан» деб бўлажак келиннинг ёки куёвнинг оиласини ҳақоратлайдилар. Улар одам қалбини ҳали билганларича йўқ, балки бир-бирларига юборилган сарпо-суруқнинг нархига қараб, баҳо берадилар. Ҳали келин келса, юзига солишни ният қилиб, кўкрагига тугиб қўядиганлар ҳам топилади. Бундай турмушга иниқлик эмас, совуқликни олиб келадиган ярамас одатлардан халос бўлишимиз керак.

А. БУРХОНОВ,
Тошкент шаҳри.

В. И. ЛЕНИН номидаги Республика пионер ва ўқувчилар саройида 40 дан ортиқ тўгарак ва клублар ишлаб турибди. Ёш ганчкорлар тўгараги машғулотлари ҳам жуда қизиқарли олиб борилади. Суратда: шу тўгаракнинг аъзоси Миржалил Раҳматов амалий иш устида.

Р. Шамсутдинов фотоси.
(ЎзТАГ).

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

ҚИЛМИШ ҚИДИРМИШ

Навбатчи телефонда нохуш хабарни ёзиб олиб рўпарадаги осма соатга қаради. 11 дан 25 минут ўтибди. Стол устидаги ёзувни олиб дарҳол бошлиқ кабинетига кирди.

Зум ўтмай у ердан чиқиб рация орқали бир неча киши билан боғланди. Сўнг яна бошлиқ хузурига кириб рапорт берди.

Жиноят қидирув группаси кўп ўтмай воқеа содир бўлган ерга етиб келди. Бектемирдаги «Новая жизнь» кўчасининг 109 уй, 9 квартирасида уй эгаси Владимир Лешчук полда қонга беланиб ётарди. Ҳамма ёқ бетартиб, стол, стуллар ағдарилган, оёқ остида арок ва пиволардан бўшаган шишалар уйда ҳеч ким йўқ эди. Воқеани унинг қўшниси хабар қилган экан.

Группага бош бўлиб келган Урта Чирчиқ район ички ишлар бўлими бошлиғи милиция майори Эркин Жохонгиров вазиятни тўғри баҳолади.

— Қотилликни Владимир Лешчукни билган ва у билан таниш бўлган одамлар қилган. Бошқача бўлиши мумкин эмас. Бу ерда бир неча киши ичкилик қилган. Булар кимлар?

Милиция бошлиғи Лешчукнинг оиласи билан қизиқди, қўни-қўшнилардан у ҳақда батафсил сўраб билди. Маълум бўлишича, В. Лешчук Тошкент тажриба-механика заводида нормаловчи бўлиб ишлар экан. Ичкиликка ружу қўйган, оиласи билан тотув яшамаган. Тез-тез бўлар-бўлмасга тўполон қилиб, бир неча бор болаларини, хотинини уйдан қувиб чиқарган. Воқеа содир бўлган куни ҳам оиласини ҳайдаган экан. Уйда ёлғиз қолган Лешчук дўстларини бошлаб келиб ичкиликбозлик қилган.

Оператив группа ана шундан бўлак бошқа бирор маълумот ёки жиноят изини топаолмади.

Жиноят қидирув бўлими бошлиғи майор Тўхтамурод Утепов, Бектемир шаҳар милиция бўлими бошлиғи старший лейтенант М. Улуғов, жиноят қидирув бўлими катта инспектори лейтенант Афанасий Ким, участка инспектори, старшина Қудрат Нишоновлар жиноят изига тушишди. Улар Владимир Лешчук билан алоқада бўлган ва у билан «ҳамтовоқлик» қилган кишилар билан учрашишди. Лекин, калаванинг учи топилмасди.

Бу ишга жамоатчилик, кўнгилли дружиначилар жалб этилди. Вера Наурузова ва Владимир Евтухов жиноят содир бўлган кун дўстлари билан постда милиция вакилига ёрдамлашардилар. Улар тунда магазин қоровулидан икки киши арок олиб кетишганини эслашди. Буларнинг бири ўрта бўйли, қисиқ кўз иккинчиси эса баланд бўйли соқоли ўсган, элликларга бориб қолган одам эди. Масала ойдинлашгандек туюлди. Тунда арок қидирган бу кимсалар Лешчук қотили бўлиб чиқмасин тағин?!

Вера Наурузова тарифлаган ўша баланд бўйли соқоли ўсган ва ўрта бўйли, қисиқ кўз кишиларни ахтаришга киришилди. Бу иш узоққа чўзилмади. Дружиначилар участка инспектори старшина Қ. Нишонов бошчилигида ўша гумонсираган шахс Александр Альферовни ушлаб келишди. Кўп ўтмай унинг шериги ҳам топилди. Бу Алексей Ли бўлиб чиқди.

...«Уч дўст» бир-бирига сиҳат-саломатлик тилаб биринкетин кўтарилган қадаҳлардан охири ўзларини ўзлари танимай қолишди. Ўртада бир-бирларини ҳақорат қилиш бошланганда Алексей Ли кетиб қолди. Владимир Лешчук билан Александр Альферов яна ичишди. Сўнг Владимир эски гинани қўзғаб дўстидан хафа бўлди. Ўртадаги совуқчилик кучайиб, муштлашишга, кейин эса жиноятга бошлади.

Қотил А. Альферов дастлабки сўроқдаёқ бутун қилмишини бўйнига олди. У ичкиликбозлик жиноят сари етаклашини энди тушуниб етган эди. Минг афсус кечиккан эди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Б. НУШИЧ асари М. ҚОДИРОВ таржимаси

„Фақат ақл сотилмайди“

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — Б. ИХТИЁРОВ.

Режиссёрлар — А. ҲАМИДОВ, Б. ЖЎРАЕВ.

Рассом — М. ЭШОНХЎЖАЕВ.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ

ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОН РЕМОНТ ЗАВОДИДА

46-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИНИНГ

ФИЛИАЛИ МАВЖУД

ФИЛИАЛ ЭЛЕКТР КЎПРИКЛИ КРАН МАШИНИСТЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқиш муддати 10 ой.

МАШҒУЛОТЛАР 1-СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ— 17 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Қабул қилинганлар ётоқхона, кунига уч маҳал бепул овқат, ва 40 сўм стипендия билан таъминланадилар. Ўқишни тугатганлар завод хизматчиларига бериладиган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 64-уй, кадрлар бўлими (22, 55, 63-автобуслар, 2, 5, 10, 12-трамвайларнинг «Космос» магазини» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР
63-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976—77 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

қурувчи-дурадгор, бўёқчи-альфрейшчиклар, бўёқчилар (қурилиш бўйича), темир ва пўлат конструкцияларини монтаж қилувчи ва пайвандловчилар, газ ва электр пайвандчилар, юзаларга плиткалар ёпиштирувчи пардоз усталари, ғишт терувчи-монтажчилар, бадиий, наққош-дурадгорлар,

БАРЧА МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 3 ЙИЛ.

Билим юртига 15—17 ёшли 8-синфни тамомлаган йигит ва қизлар қабул қилинади. Улар билим юртини тугатгач, ўрта маълумот олганликлари ва билим юртини тамомлаганликлари ҳақида аттестат оладилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртида машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Қабул қилинганлар бепул кийим-бош, 3 маҳал иссиқ овқат, ётоқхона билан таъминланади, ишлаб чиқариш таълими даврида иш ҳақининг 33 проценти тўланади.

ЎҚИШ — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ёзилган ариза, таржимаи ҳол, туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли), характеристика, 3х4 см. ҳажмда 6 дона фотосурат, турар жойидан справка.

Билим юрти адреси: Тошкент—131, Чилонзор район, 26-квартал, М. Шайхзода кўчаси. (9, 15 19, 21-трамвайларнинг «Ширин», 32, 54-автобусларнинг «12-квартал» бекатлари).

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ 1-А «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00— Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Моҳир қўллар. 11.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.15— **Қизил ва қора** (3-серия). 12.35 — Тонгги почта. 13.05 —Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 13.35 — Аҳолига кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 14.05 —Концерт. 14.50 —Поэзия. 15.25—Цирк чироқлари. 15.50 — «Ҳамдўстлик». 16.20 — Концерт. 17.00 — «Здоровье», 17.30 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00— Янгиликлар. 19.15 — Инсон, Ер, Коинот. 19.45—Концерт. 20.10 — «9-студия». 21.00 — «Бенифис». 22.00— «Вақт». 22.30 — Зеленая Гура шаҳрида совет қўшиқлари фестивали.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.15— Кўрсатувлар программаси. 10.10— Янгиликлар. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00— Ёш киноҳаваскорлар клуби. 12.00—«Физкультура ва спорт». 12.30 — **Денгиздан томчи** (бадиий фильм). 13.35— Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 14.35— Цирк программаси. 15.30— Ҳужжатли фильм. 18.00—Программа. 18.05— Мультфильм. 18.25 — «До-ре-ми-фа-соль». 19.15 — Телефильм. 19.45 —«Ахборот». **20.00** —Музикали кўрсатув. 21.00— «Ахборот». 21.20 — **Абу Райҳон Беруний** (спектакль).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

10.00 — Душанба кўрсатувлари.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Мувофиқ шамол — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Катта пойга —«ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 19.30, 21). «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.30, 21). САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Эҳтиёт бўл, Зузу!— «ДРУЖБА» (12, 14.30, 17, 20).

Очкўзликка қарши маккорлик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 16, 18, 21).

Сенсиз кечган ҳаёт — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20).

ЁЗГИ БИНОДА

Катта пойга — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Мувофиқ шамол — «ХИВА» (20.30, 22.30).

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—20071. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока», кўчаси № 26, Индекс 64633. В—2588.